

Υπηρεσία Τύπου και
Πληροφόρησης

Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης
ΑΝΑΚΟΙΝΩΘΕΝ ΤΥΠΟΥ αριθ. 224/21

Λουξεμβούργο, 16 Δεκεμβρίου 2021

Προτάσεις του γενικού εισαγγελέα στις συνεκδικαζόμενες υποθέσεις
C-562/21 PPU και C-563/21 PPU

Openbaar Ministerie (Δικαστήριο που έχει συσταθεί νομίμως στο κράτος
μέλος έκδοσης του εντάλματος)

**Άρνηση εκτέλεσης ευρωπαϊκού εντάλματος σύλληψης: ο γενικός εισαγγελέας
Α. Ράντος αποσαφηνίζει τα κριτήρια βάσει των οποίων η δικαστική αρχή εκτέλεσης
μπορεί να εκτιμήσει τον ενδεχόμενο κίνδυνο παρέμβασης της εκτελεστικής
εξουσίας στις υποθέσεις των εκζητούμενων προσώπων**

*Τυχόν αμφιβολία ως προς τις συνέπειες που έχει, στην πράξη, η συμμετοχή στη δίκη πλημμελώς
διορισμένων δικαστών δεν αρκεί για να στοιχειοθετηθεί η ύπαρξη πραγματικού κινδύνου
προσβολής του θεμελιώδους δικαιώματος του εκζητούμενου προσώπου για πρόσβαση σε
ανεξάρτητο δικαστήριο*

Στην υπόθεση C-562/21 PPU, πολωνική δικαστική αρχή εξέδωσε ευρωπαϊκό ένταλμα σύλληψης (στο εξής: ΕΕΣ) κατά του Πολωνού υπηκόου Χ, με αντικείμενο τη σύλληψη και την παράδοσή του προς εκτέλεση στερητικής της ελευθερίας ποινής που του επιβλήθηκε με αμετάκλητη καταδικαστική απόφαση της 30ής Ιουνίου 2020 για εκβίαση και απειλή βίας.

Στην υπόθεση C-563/21 PPU, πολωνικές δικαστικές αρχές εξέδωσαν έξι ΕΕΣ κατά του Πολωνού υπηκόου Υ, με σκοπό τη σύλληψη και την παράδοσή του. Τα δύο ΕΕΣ εκδόθηκαν προς εκτέλεση στερητικών της ελευθερίας ποινών και τα υπόλοιπα τέσσερα ΕΕΣ εκδόθηκαν στο πλαίσιο άσκησης ποινικής δίωξης για πλείονες αξιόποινες πράξεις, μεταξύ άλλων και για το αδίκημα της απάτης.

Οι ενδιαφερόμενοι τέθηκαν υπό προσωρινή κράτηση στις Κάτω Χώρες εν αναμονή της αποφάσεως επί της παραδόσεώς τους και δεν συγκατατέθηκαν σε αυτήν.

Το rechtbank Amsterdam (πλημμελειοδικείο Άμστερνταμ, Κάτω Χώρες), το οποίο επιλήφθηκε των υποθέσεων, ερωτά το Δικαστήριο αν οφείλει να αρνηθεί την παράδοση των εκζητούμενων, κατ' εφαρμογήν των νομολογιακών αρχών που απορρέουν από τις αποφάσεις Minister for Justice and Equality¹ και Openbaar Ministerie².

Με τις σημερινές του προτάσεις, ο γενικός εισαγγελέας Αθανάσιος Ράντος υπενθυμίζει κατ' αρχάς ότι οι δικαστικές αρχές εκτέλεσης δεν μπορούν, κατ' αρχήν, να αρνηθούν την εκτέλεση ΕΕΣ παρά μόνο για τους λόγους που απαριθμούνται εξαντλητικώς στην απόφαση-πλαίσιο για το ΕΕΣ³ ή, κατά πάγια νομολογία του Δικαστηρίου, υπό «εξαιρετικές περιστάσεις» οι οποίες, λόγω της σοβαρότητάς τους, επιβάλλουν τον περιορισμό της εφαρμογής των αρχών της αμοιβαίας αναγνώρισης και της αμοιβαίας εμπιστοσύνης μεταξύ των κρατών μελών, στις οποίες στηρίζεται η δικαστική συνεργασία σε ποινικές υποθέσεις.

Εν συνεχεία, ο γενικός εισαγγελέας υπογραμμίζει ότι, προς διαπίστωση της συνδρομής εξαιρετικών περιστάσεων, μεταξύ των οποίων περιλαμβάνεται η προσβολή ορισμένων θεμελιωδών δικαιωμάτων που κατοχυρώνονται στον Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της

¹ Απόφαση της 25ης Ιουλίου 2018, Minister for Justice and Equality (Πλημμέλειες του δικαστικού συστήματος) (C-216/18 PPU): βλ. επίσης ΑΤ αριθ. 113/18.

² Απόφαση της 17ης Δεκεμβρίου 2020 Openbaar Ministerie (Ανεξαρτησία της δικαστικής αρχής έκδοσης του εντάλματος) (C-354/20 PPU και C-412/20 PPU): βλ. επίσης ΑΤ αριθ. 164/20.

³ Απόφαση-πλαίσιο 2002/584/ΔΕΥ του Συμβουλίου, της 13ης Ιουνίου 2002, για το ευρωπαϊκό ένταλμα σύλληψης και τις διαδικασίες παράδοσης μεταξύ των κρατών μελών - Δηλώσεις τις οποίες έκαναν ορισμένα κράτη μέλη με την ευκαιρία της έκδοσης της απόφασης-πλαισίου (ΕΕ 2002, L 190, σ. 1), όπως τροποποιήθηκε με την απόφαση-πλαίσιο 2009/299/ΔΕΥ του Συμβουλίου, της 26ης Φεβρουαρίου 2009 (ΕΕ 2009, L 81, σ. 24).

Ευρωπαϊκής Ένωσης (στο εξής: Χάρτης), το Δικαστήριο έχει καθιερώσει ⁴ μια «εξέταση σε δύο στάδια» ⁵. Το *rechterbank Amsterdam* επισήμανε ότι οι συστημικές ή γενικευμένες πλημμέλειες οι οποίες επηρεάζουν το θεμελιώδες δικαίωμα σε δικαστήριο που έχει προηγουμένως συσταθεί νομίμως στο κράτος μέλος έκδοσης του εντάλματος αφορούν κυρίως πλημμέλεια κατά τον διορισμό των μελών της δικαστικής εξουσίας. Κατά τον γενικό εισαγγελέα, στο πλαίσιο του δεύτερου σταδίου της προαναφερθείσας εξέτασης στις υπό κρίση υποθέσεις, πρέπει να ελεγχθεί αν η περίπτωση των εκζητούμενων προσώπων, λαμβανομένων υπόψη των κρίσιμων κριτηρίων, παρουσιάζει, για την εκτελεστική εξουσία ⁶, ενδιαφέρον το οποίο βαίνει πέραν των συγκεκριμένων περιστάσεων των αδικημάτων που φέρονται να διέπραξαν και το οποίο τους εκθέτει σε κίνδυνο μεροληπτικής εξέτασης της υποθέσεώς τους.

Ο γενικός εισαγγελέας εξετάζει το ενδεχόμενο να υφίστανται πλημμέλειες ή πραγματικός κίνδυνος πλημμελειών κατά τον διορισμό ενός ή περισσοτέρων δικαστών που δίκασαν ή θα δικάσουν την υπόθεση των εκζητούμενων. Επ' αυτού διευκρινίζει ότι τυχόν αμφιβολία της δικαστικής αρχής εκτέλεσης ως προς τις συνέπειες που έχει, στην πράξη, η (πραγματική ή πιθανολογούμενη) συμμετοχή πλημμελώς διορισμένων δικαστών δεν αρκεί, καθ' εαυτήν, για να στοιχειοθετηθεί η ύπαρξη πραγματικού κινδύνου προσβολής του θεμελιώδους δικαιώματος του εκζητούμενου για πρόσβαση σε ανεξάρτητο δικαστήριο και, συνεπώς, για να δικαιολογήσει άρνηση της εν λόγω αρχής να εκτελέσει το ΕΕΣ. Κατά τον γενικό εισαγγελέα, **εναπόκειται στον εκζητούμενο, αφενός, να παράσχει στοιχεία από τα οποία να προκύπτει είτε ότι οι δικαστές που συμμετείχαν ή είναι πιθανόν να συμμετάσχουν στη δίκη καταλέγονται μεταξύ των δικαστών που διορίστηκαν βάσει των αμφιλεγόμενων κανόνων είτε ότι η ίδια η δικαστική αρχή έκδοσης του εντάλματος δεν είναι ανεξάρτητη έναντι της εκτελεστικής εξουσίας και, αφετέρου, να εκθέσει τους λόγους για τους οποίους θεωρεί ότι μια τέτοια κατάσταση ενδέχεται να έχει επιπτώσεις στη δική του υπόθεση**, λαμβανομένων υπόψη των σχετικών περιστάσεων που αφορούν την προσωπική του κατάσταση, τη φύση των αξιόποινων πράξεων και το πραγματικό πλαίσιο το οποίο αποτελεί τη βάση του ΕΕΣ. Τέτοια στοιχεία θα αρκούν, κατά κανόνα, για να αρνηθεί η δικαστική αρχή εκτέλεσης την παράδοση του εκζητούμενου, εκτός εάν η δικαστική αρχή έκδοσης του εντάλματος παράσχει η ίδια συγκεκριμένες διαβεβαιώσεις ή δεσμεύσεις σχετικές με τη μεταχείριση που θα του επιφυλαχθεί μετά την παράδοσή του, ικανές να άρουν οποιαδήποτε αμφιβολία ως προς τους κινδύνους τους οποίους αυτός επικαλείται ⁷.

⁴ Απόφαση της 5ης Απριλίου 2016 *Aranyosi και Căldăraru* ([C-404/15 PPU](#) και [C-659/15 PPU](#)): βλ. επίσης ΑΤ αριθ. [36/16](#).

⁵ Στο πρώτο στάδιο, η δικαστική αρχή εκτέλεσης οφείλει να εκτιμήσει τον πραγματικό κίνδυνο προσβολής των θεμελιωδών δικαιωμάτων, βάσει της γενικής κατάστασης στο κράτος μέλος έκδοσης του εντάλματος: στο δεύτερο στάδιο, η αρχή αυτή οφείλει να ελέγξει, συγκεκριμένα και με ακρίβεια, αν υφίσταται πραγματικός κίνδυνος προσβολής θεμελιώδους δικαιώματος του εκζητούμενου, λαμβανομένων υπόψη των περιστάσεων της υπό εξέταση υποθέσεως.

⁶ Δεδομένου ότι, με τη νομολογία του σχετικά με την ανεξαρτησία του πολωνικού δικαστικού συστήματος, το Δικαστήριο έχει αποφανθεί, κατ' ουσίαν, ότι η Δημοκρατία της Πολωνίας, μέσω των αμφιλεγόμενων μεταρρυθμίσεων, έχει επιτρέψει στην εκτελεστική εξουσία να παρεμβαίνει ασκώντας αποφασιστική επιρροή στα ζητήματα του διορισμού και του πειθαρχικού καθεστώτος των δικαστών.

⁷ Επιπλέον, ο γενικός εισαγγελέας υπενθυμίζει ότι, με την απόφαση της 7ης Οκτωβρίου 2021 (Κ 3/21) το *Trybunał Konstytucyjny* (Συνταγματικό Δικαστήριο, Πολωνία) έκρινε, κατά βάση, ότι ορισμένες θεμελιώδεις διατάξεις του δικαίου της Ένωσης (ήτοι, το άρθρο 1, πρώτο εδάφιο, ΣΕΕ, το άρθρο 2 ΣΕΕ, το άρθρο 4, παράγραφος 3, ΣΕΕ και το άρθρο 19, παράγραφος 1, δεύτερο εδάφιο, ΣΕΕ), ιδίως στον βαθμό που επιβεβαιώνουν την αρχή της υπεροχής του δικαίου της Ένωσης, αντιβαίνουν σε ορισμένες θεμελιώδεις διατάξεις του πολωνικού Συντάγματος, και, ως εκ τούτου, δεν απέκλεισε το ενδεχόμενο να κάνει χρήση της σχετικής αρμοδιότητάς του και να ελέγξει απευθείας τη συνταγματικότητα των αποφάσεων του Δικαστηρίου, καθώς και να διαπιστώσει ότι δεν έχουν εφαρμογή στην πολωνική έννομη τάξη. Κατά τον γενικό εισαγγελέα, η απόφαση αυτή θέτει εν αμφιβόλω την ίδια την εφαρμογή ορισμένων θεμελιωδών διατάξεων της Συνθήκης ΕΕ στην Πολωνία, καθώς και τον πρωταρχικό ρόλο του Δικαστηρίου ως εγγυητή της τήρησης του δικαίου κατά την ερμηνεία και την εφαρμογή των Συνθηκών, σύμφωνα με τα όσα ορίζει το άρθρο 19, παράγραφος 1, ΣΕΕ, περιλαμβανομένου του αμφιλεγόμενου ζητήματος της ανεξαρτησίας των δικαστικών αρχών, η οποία αποτελεί ένα από τα θεμελιώδη γνωρίσματα του κράτους δικαίου. Ο γενικός εισαγγελέας εκτιμά ότι η προαναφερθείσα απόφαση θα μπορούσε να έχει ως συνέπεια, μεταξύ άλλων, την αδυναμία να αρθεί, διά της εφαρμογής των αρχών της υπεροχής και της άμεσης εφαρμογής του δικαίου της Ένωσης, η έλλειψη, στην εθνική νομοθεσία, αποτελεσματικής δικαστικής προσφυγής η οποία να καθιστά δυνατή την προστασία των ατόμων, περιλαμβανομένων των προσώπων που υπόκεινται σε διαδικασία παραδόσεως, από τυχόν προσβολές του δικαιώματός τους σε δίκαιη δίκη. Επομένως, οι συνέπειες της ως άνω αποφάσεως θα μπορούσαν να διαδραματίσουν ρόλο, όχι απλώς αφηρημένα, αλλά κατά την ανάλυση των συγκεκριμένων κινδύνων που διατρέχουν οι εκζητούμενοι, μετά την παράδοσή τους, να υποστούν προσβολή του δικαιώματός τους σε δίκαιη δίκη, ιδίως δε στον βαθμό που η απόφαση συνιστά εμπόδιο στο να θεραπευθεί η έλλειψη μέσου έννομης προστασίας (αιτήσεως εξαιρέσεως, αιτήσεως αναιρέσεως κ.λπ.) για την προσβολή του πλημμελούς

Κατά συνέπεια, όταν δικαστική αρχή εκτέλεσης που καλείται να αποφασίσει για την παράδοση προσώπου σε βάρος του οποίου έχει εκδοθεί ΕΕΣ προς εκτέλεση στερητικής της ελευθερίας ποινής ή προς άσκηση ποινικής δίωξης έχει στη διάθεσή της στοιχεία που κατατείνουν στην ύπαρξη πραγματικού κινδύνου προσβολής του θεμελιώδους δικαιώματος σε δίκαιη δίκη το οποίο κατοχυρώνεται στον Χάρτη, λόγω συστημικών ή γενικευμένων πλημμελειών όσον αφορά την ανεξαρτησία της δικαστικής εξουσίας στο κράτος μέλος έκδοσης του εντάλματος, η αρχή αυτή οφείλει να ελέγξει, συγκεκριμένα και με ακρίβεια, αν υπό το πρίσμα της προσωπικής κατάστασης του ενδιαφερομένου, της φύσεως της αξιόποινης πράξεως για την οποία διώκεται και του πραγματικού πλαισίου που αποτελεί τη βάση του ΕΕΣ συντρέχουν σοβαροί και αποδεδειγμένοι λόγοι για να θεωρηθεί ότι ο ενδιαφερόμενος διατρέχει τέτοιο κίνδυνο σε περίπτωση παραδόσεως στο τελευταίο αυτό κράτος μέλος.

Το ενδεχόμενο να συντρέχει πραγματικός κίνδυνος, μετά την παράδοση, να δικάσει ο ενδιαφερόμενος από δικαστήριο το οποίο δεν έχει προηγουμένως συσταθεί νομίμως, ή το ενδεχόμενο να μην είναι δυνατόν να προσδιοριστεί η σύνθεση των δικαστηρίων ενώπιον των οποίων αυτός θα δικάσει, όπως και η έλλειψη αποτελεσματικής προσφυγής για την προσβολή του κύρους του διορισμού των οικείων δικαστών, δεν απαλλάσσουν το αιτούν δικαστήριο από την υποχρέωση να εκτιμήσει, λαμβάνοντας υπόψη τα προαναφερθέντα κριτήρια, τον συγκεκριμένο κίνδυνο προσβολής του δικαιώματος του ενδιαφερομένου σε δίκαιη δίκη.

Εναπόκειται στο rechtbank Amsterdam να ελέγξει αν ο εκζητούμενος, μετά την παράδοσή του, διατρέχει τον κίνδυνο να θιγεί το δικαίωμά του σε δίκαιη δίκη λόγω παρέμβασης της εκτελεστικής εξουσίας στα αρμόδια δικαστήρια, λαμβάνοντας υπόψη την ενδεχόμενη έλλειψη οποιασδήποτε αποτελεσματικής δικαστικής προσφυγής η οποία να καθιστά δυνατή την αμφισβήτηση του πλημμελούς διορισμού του ή των δικαστών που δίκασαν ή είναι αρμόδιοι να δικάσουν την υπόθεση του εκζητουμένου, καθώς και την κρατούσα συνταγματική νομολογία η οποία, αμφισβητώντας την υπεροχή του δικαίου της Ένωσης, συνιστά εμπόδιο στη θεραπεία της έλλειψης αυτής.

ΥΠΟΜΝΗΣΗ: Οι προτάσεις του γενικού εισαγγελέα δεν δεσμεύουν το Δικαστήριο. Έργο του γενικού εισαγγελέα είναι να προτείνει στο Δικαστήριο, με πλήρη ανεξαρτησία, νομική λύση για την υπόθεση που του έχει ανατεθεί. Η υπόθεση τελεί υπό διάσκεψη στο Δικαστήριο. Η απόφαση θα εκδοθεί αργότερα.

ΥΠΟΜΝΗΣΗ: Η προδικαστική παραπομπή παρέχει στα δικαστήρια των κρατών μελών τη δυνατότητα, στο πλαίσιο της ένδικης διαφοράς της οποίας έχουν επιληφθεί, να υποβάλουν στο Δικαστήριο ερώτημα σχετικό με την ερμηνεία του δικαίου της Ένωσης ή με το κύρος πράξεως οργάνου της Ένωσης. Το Δικαστήριο δεν αποφαινεται επί της διαφοράς που εκκρεμεί ενώπιον του εθνικού δικαστηρίου. Στο εθνικό δικαστήριο εναπόκειται να επιλύσει τη διαφορά σύμφωνα με την απόφαση του Δικαστηρίου. Η απόφαση αυτή δεσμεύει, κατά τον ίδιο τρόπο, τα άλλα εθνικά δικαστήρια που επιλαμβάνονται παρόμοιου προβλήματος.

Ανεπίσημο έγγραφο προοριζόμενο για τα μέσα μαζικής ενημέρωσης, το οποίο δεν δεσμεύει το Δικαστήριο.

Το [πλήρες κείμενο](#) των προτάσεων δημοσιεύεται στην ιστοσελίδα CURIA κατά την ημερομηνία αναπτύξεώς τους

Επικοινωνία: Estella Cigna-Αγγελίδη ☎ (+352) 4303 2582

διορισμού των δικαστών που εμπλέκονται στις διαδικασίες στις οποίες θα υποβληθούν οι εκζητούμενοι. Εναπόκειται στο rechtbank Amsterdam να ελέγξει το ζήτημα αυτό, εφόσον οι ενδιαφερόμενοι προσκομίσουν σχετικά στοιχεία.